

Zápis o rozhovoru pracovníků kanceláře Národní kulturní komise s oblastními inspektory

19. – 21. 12. 1949, Praha – hotel Axa

Zápis zaznamenává rozhovor oblastních inspektorů pověřených vrchním dohledem nad správou objektů v určitém regionu s referenty kanceláře Komise. Během jednání nejprve tito referenti informovali oblastní inspektory o problematice svého resortu, poté následovala diskuse nad konkrétními otázkami. Zápis se týká především správy sběren na objektech, zámeckých knihoven, hudebních nástrojů, návštěvního řádu a propagace objektů, stavební údržby budov a ochrany zámeckých parků, účetnictví a politického školení oblastních inspektorů i kastelánů.

Zápis o rozhovoru s oblastními inspektory NKK, konaném dne 19. 12. 1949 v hotelu „Axa“ v Praze.

Rozhovor zahájil v 8, 30 hodin vládní rada Dr. Chodl uvítáním přítomných.

Zároveň omlouvá předsedu komise sekčního šéfa Dr. Wirtha, který se nemohl rozhovorů zúčastnit. Úvodem nastínil program rozhovoru a předal slovo ministerskému radovi Patkovi.

Ministerský rada Patka přečetl zákon o Národních kulturních komisích, dále promluvil o dekretu presidenta republiky č. 12/45 Sb., který jedná o konfiskaci zemědělského majetku a o dekretu presidenta republiky č. 108/45 Sb., který pojednává o konfiskaci ostatního majetku. Velmi podrobně probral zákon ze dne 16. 5. 1946, č. 137 o Národních kulturních komisích a důvodovou zprávu k němu. Dále probral ministerský rada Patka obsah dohod s Národním pozemkovým fondem a Fondem národní obnovy a seznámil oblastní inspektory s pracovním programem NKK na příští rok. Přečetl objekty, které již NKK převzala do své správy a objekty, které ještě v nejbližší době převezme.

Inspektor Brukner uvádí, že v objektu Krásný Dvůr není kontrolován inventář hned, jak se převezme.

Inspektor Horný uvádí, že v I. oblasti se rovněž nekontroluje inventář hned, jakmile se převezme.

Ministerský rada Patka žádá oblastní inspektory, aby v této záležitosti dohlédli na kastelány, aby se tak dělo.

Inspektor Ing. Holub: „Je třeba předem uvědomit kastelány, že se inventářpřiveze a kdy se přiveze, aby se věc nezdržovala. Zároveň je třeba upozornit sběratele, že tím okamžikem, kdy věci převezme kastelán, ručí za ně kastelán a nikoliv sběratel.“ (to se týká Sychrova).

Inspektor Svoboda žádá, aby byly řádně lepeny vignety na inventáře, ježto se mnohdy stává, že tyto se odlepi, smetou a pak se neví, odkud který kus pochází.

Referent Chaloupka k tomu podotýká, že lepením vignet na nábytek dáváme se nebezpečí zničení politury, po případě lepením vignet na obrazy přímo na plátno znehodnocení obrazu.

Dr. Chodl uvádí, že je povinností kastelána, aby přehlédl převzaté věci, zda je vše v pořádku a závady odstranil.

Inspektor Brukner chválí v této věci kastelána Suchého z Libochovic, který se velmi svědomitě tomuto úkolu věnuje. Zároveň upozorňuje na to, že v případě přebírání objektů je NKK povinna oznámiti tuto okolnost finančnímu referátu KNV.

Dr. Zenger uvádí, že bude nutno vyhotoviti a zaslati všem objektům oběžník ohledně svozu vytrříděného materiálu.

Inspektor Svoboda udává, že je třeba ke každé komisi zváti zástupce okresu.

Inspektor Klán se dotazuje, podle jakého programu se provádí svoz vytrříděného materiálu.

Dr. Chodl odpovídá, že program svozu určuje sám předseda.

Ministerský rada Patka připomíná, že NPF nedělá soupis inventáře na objektech NKK, jeho pořízení se ponechává na pozdější dobu. Napřed je třeba poříditi soupis na objektech, které dostávají jiné instituce než NKK. NPF také neurčuje, který užitkový inventáře na objektu zůstane, toto rozhodnutí ponechává NKK. Na NKK obrací se různé instituce o propůjčení místností. V první řadě je to zemědělský archiv, kterému se propůjčují místnosti k bezplatnému používání. Bydlí-li však na objektě (!) archivář, je v nájemním poměru. Je buď sjednána nájemní smlouva s ministerstvem zemědělství, nebo přímo s archivářem. V druhé řadě jsou to musea, která platí uznávací poplatek. Udržování a úklid si hradí sami. Adaptace hradí rovněž sami, musí k nim však dáti předem souhlas NKK a Státní památkový úřad.

Zásadou NKK je, aby zmizelo z objektů vše, co nemá nic společného s kulturou. Musí proto oblastní inspektoři vejíti ve styk se všemi lidovými složkami jako MNV, ONV, KSČ apod., aby tyto byly jim při tom nápomocny.

Dále přečetl ministerský rada Patka článek Ing. architekta Štorma z Věstníku ministerstva techniky a Dr. Chodl slíbil oblastním inspektorům jeho obstarání.

Po té přečetl ministerský rada Patka informaci, kterou připravil předseda komise Dr. Zdeněk Wirth pro pana ministra školství, věd a umění, a podrobně ji vyložil. Tím skončil ministerský rada Patka svůj referát a byla zahájena rozprava.

Inspektor Rublič se dotazuje, jaký je poměr Státního památkového úřadu k NKK.

Dr. Chodl uvádí, že dohlíží na všechny stavební akce NKK a NKK musí dbáti jeho pokynů.

Ministerský rada Patka nabádá k tomu, aby veškeré opravy na objektech [hlásili] oblastní inspektoři NKK, která tuto věc oznámí Státnímu památkovému úřadu.

Dále žádá inspektor Rublič vysvětlení rozdílu mezi klíčником a kastelánem.

Ministerský rada Patka vysvětluje, že klíčník je nejnižší titul, potom je kastelán a nejvyšší je správce. Někdy se říká i kastelánovi správce.

Dr. Chodl: „Je třeba udělat jakousi systemisaci a zavést jednotu.“

Referent Chaloupka žádá, aby byl zachován zámecký ráz v názvech, uvádí, že nejprůhodnější je název kastelán, které možno rozlišovat podle tříd a že by bylo třeba úplně vymýtití název správce.

Dr. Chodl dodává ještě k výkladu ministerského rady Patky, že v plenu NKK jsou i zástupci státních statků a státních lesů. Dále uvádí, že se uvažuje o rozdělení oblasti pražské, oblasti č. 5 a oblasti brněnské. Toto uskutečnění je však brzděno určitým šetřením, které je nutno v té věci dříve provést. Není možno při rozdělování oblastí držeti se krajů, ale v zásadě se bude NKK snažit o to, aby, kde je to možné, oblast NKK se kryla s oblastí kraje.

Potom promluvil knižní referent NKK Chaloupka a uvedl, že jeho prací je svoz knižního materiálu, t. j. knižních konfiskátů ze všech konfiskovaných zámků. Podle dohody s NPF přejímá NKK všechny knižní konfiskáty. Protože by bylo velmi obtížné třídění na místě, které by vyžadovalo mnoho času, převáží je na své objekty, kde pak bude provedeno třídění. Noví nabyvatelé objektů používají většinou knihoven k reprezentaci, přijde tam mnoho lidí, mnoho knih se zničí, ba i ztratí. Jinde zase přestěhují knihovnu do místnosti vlhké apod., nebo při provádění adaptací knihy řádně nezabezpečí. Proto se knihy sváží na objekty NKK. Na našich objektech však také není dostatek vhodných místností pro tento účel. Žádá proto oblastní inspektory, aby na každém objektu byla rezervována alespoň jedna místnost pro svoz knih. V té věci vydá ještě oběžník. Dále žádá, oblastní inspektory, aby upozornili správce jednotlivých objektů, aby na knihy dali pozor, ježto bude ještě trvati značnou dobu, než dojde k třídění. Správce nesmí nikoho pustiti do knihovny, kdo nemá povolení od NKK. Jestliže

někteří oblastní inspektoři nechají převézt knihy z jiného objektu na náš zámek, musí o tom ihned podati zprávu knižnímu referentovi NKK, aby tak bylo zabráněno zbytečné jízdě na zámek. Až budou všechny knižní konfiskáty svezeny (sváží se vždy na nejbližší zámek), počne se s vytřídováním. K tomu se pozvou různí činitelé, kteří mají zájem, jako např. vysoké školy apod. Tito činitelé budou potom používatí badatelských pokojů na našich objektech.

Inspektor Svoboda navrhuje, aby každý, kdo chce na objektu přespat, přivezl si s sebou garnituru prádla, ježto nelze stále peřiny pvlékat.

Referent Chaloupka navrhuje zřízení zvláštního pokoje pro šo[.....]. Ve svém referátě [!] obrací se referent Chaloupka se žádostí na oblastní inspektory, aby chránili knižní materiál, pečovali o knihy tím, aby knihovna byla uzavřena, zasklena, ale také aby byla větrána, ježto knihy potřebují také vzduch. Dále uvádí, že přehlídkou našich knihoven byl pověřen pan Dr. Lifka z Náprstkova musea, který má potvrzení a má tedy právo vstupu do knihoven. Nemá právo však něco odnáseti. Také žádný jiný ústav nemá do knihovny přístup, nemá-li k tomu povolení NKK. Rovněž všem osvětovým inspektorům je zamezen přístup do knihoven, nemají-li povolení od NKK.

Inspektor Brukner uvádí, že se mu přihodilo, že z university měli povolení od NKK k prohlídce knihovny; co vše si mohou prohlédnout?

Referent Chaloupka: Správce se musí držeti přesně povolení (potvrzení).

Inspektor Holub se dotazuje, co má dělati s částí archivu města Berlína?

Referent Chaloupka uvádí, že je to věcí restituční. Stát německý má u nás uskladněny věci, které sem přivezl a ukryl na našich zámcích před bombardováním. V tomto směru čeká NKK na pokyny příslušných míst. Zatím věci zůstanou na místě.

Inspektor Kylián uvádí, že rakouský archiv, který je v Lednici, je už odvážen a do konce roku bude patrně odvezen.

Inspektor Holub se táže, zda má někdo jiný mimo referenta Chaloupky právo tříditi knihy.

Na to odpovídá dotazovaný, že nikoliv, pouze výjimka byla na Sychrově, kde měl pověřenec Scheybal povolení od předsedy komise Dr. Wirtha.

Po té upozorňuje inspektor Klán, že na Orlíku jsou knihy již přes rok zapečetěny a nevětrány.

Referent Chaloupka se souhlasem Dr. Chodla pověřuje inspektora Klána, aby okamžitě zařídil vyvětrání knihovny a opatrování knih, třebaš i cizím zaměstnancem.

Dále žádá referent Chaloupka, aby správcové zámků nedovolili do místností, které jsou určeny pro knihy, dáti něco jiného, např. nábytek.

Inspektor Vrečko navrhuje, aby byl vypracován plán svozu knih.

Referent Chaloupka znovu žádá, aby na každém objektu byla rezervována jedna suchá místnost pro knihy, pokud možno u schodů.

Dále uvádí, že inspektor neb správce zámku mohou si z knihovny vypůjčiti nějakou knihu, když dají do knihovny o tom potvrzenku a hlásí to knižnímu referentu NKK.

Potom následoval referát o hudebním využití objektů NKK, přednesla Dr. Nesvadbíková.

Úvodem konstatuje, že byl proveden soupis hudebních nástrojů do konce listopadu 1949. Dále uvádí, že prof. Hutter z Národní[ho musea]^a navrhuje, aby oblastní inspektoři přivezli do Prahy příležitostně [hudební]^b nástroje k opravě. Je třeba zjistiti, zda jde o nástroj cenný. Nástroje nesmí nikdo sám opravovat, čistit, jenom zabalit do látky a uschovat do krabice.

Dále se Dr. Nesvadbíková tázala přítomných: „Co soudíte o odvozu vůbec?“

Inspektor Ing. Holub uvádí, že má na hradě nástroje přes 100 let staré, které jsou uskladněny ve zbrojnici.

Dr. Nesvadbíková: „Zbrojnice svou teploturou nevyhovuje pro uskladnění hudebních nástrojů.“

Inspektor Ing. Holub namítá, že tam jsou snad 150 let, a proto by tam mohly zůstat i nadále.

Dr. Nesvadbíková je přesvědčena, že nástroje se převozem zachrání, protože se jim dostane odborného ošetření.

Inspektor Klán namítá, že piana a podobné nástroje by se převozem spíše poškodily.

Dr. Nesvadbíková: „Takové nástroje se nebudou převážeti, budou se jenom na místě ladit nebo opravovat.“

Referent Chaloupka: „Klavíry apod. se musí soustředit.“

Dr. Chodl upozorňuje, že nesmíme chtít všeho se zbavit, budeme hudební nástroje potřebovat pro definitivní instalaci našich objektů.

Referent Chaloupka navrhuje, aby nástroje, které potřebují opravu, byly uskladněny v objektech NKK a tam ošetřeny.

Dr. Chodl uvádí, že Národní museum v Praze (prof. Hutter) má v klášteře v Břevnově nějakou odbornou opravu. Uvažuje se o tom, aby tam byly naše nástroje odváženy k opravě a potom vráceny na objekty NKK.

Dr. Nesvadbíková navrhuje, aby do správy Národního musea byly dány jen neobyčejně cenné nástroje, nástroje běžné potřeby aby byly dány do Břevnova k opravě a odtud nám zase vráceny.

Inspektor Ing. Holub konstatuje, že cenné nástroje pro nás nemají významu.

Žádá pouze nástroje, které by se mohly ukazovat lidem.

Dr. Nesvadbíková: „Jak dohlížíte na nástroje v kaplích?“

Inspektor Ing. Holub uvádí, že má spor o používání a opravě hudebních nástrojů (varhan) v kapli s děkanským úřadem ve Frýdlantu.

*Ministerský rada Patka: „Státní úřad církevní se stará o tyto věci a [.....]“^c
dozoru.“*

Inspektor Ing. Holub: „Mám udržovat varhany já nebo církevní [.....].“^d

Ministerský rada Patka: „Nemovitosti bude udržovati NKK. Provoz v kaplích bude udržovati úřad pro věci církevní.“

Dr. Nesvadbíková dále probrala hudební využití některých zámků NKK s každým inspektorem zvlášť.

Tímto referátem byla zakončena dopolední rozprava.

Odpolední rozprava začala referátem Dr. Charvátové o vytříd'ování státního kulturního majetku: „Vytříděný státní kulturní majetek musí býti uskladněn v suché místnosti, chráněn proti myším, zabezpečen proti požáru a krádeži. Je povinností oblastních inspektorů, aby sdělili kastelánům všechny tyto pokyny a namátkově se přesvědčili, zda-li jsou dodržovány. Jde o hodnoty nesmírné ceny kulturně historické, a proto jejich ochraně nutno věnovati tu největší pozornost. Úkolem oblastních inspektorů je také, aby přesvědčili místní činitele, že je nutno šetřiti tyto památky. Dávají-li se do těchto objektů školy a podobné instituce, mohou býti způsobeny veliké škody. Závěrem doporučuje Dr. Charvátová, aby oblastní inspektoři spolupracovali co nejtěsněji s NKK.

Na to referoval Dr. Zenger o návštěvním řádu zámeckých objektů NKK. Přečetl jeho celý text a žádal oblastní inspektory o připomínky. Rozpředla se debata o tom, zda může býti současně prováděno více než 20 osob. Většina přítomných je pro to, aby více než 20 osob prováděno nebylo. V ojedinělých případech možno učiniti výjimku.

Inspektor Kylian navrhuje, aby při velkém počtu návštěvníků byly najaty pomocné síly. Dále uvádí, že Čedok vyjednává s KNV a MNV o cestovní službě. On sám je v MNV takovým referentem pro cizinecký ruch.

Dr. Chodl konstatuje, že na toto budou upozorněni kasteláni při školení, které bude provedeno patrně v jarních měsících r. 1950. Bude také třeba řešiti otázku honorování pomocných sil při provádění návštěv na objektech.

Inspektor Ing. Holub žádá, aby NKK trvala na tom, aby hromadné výpravy svou návštěvu hlásily předem. Tuto okolnost bylo by třeba publikovat tiskem.

Dr. Zenger uvádí k § 4 řádu, že NKK dá natisknouti lístky s datem ohledně návštěv, aby se nemusilo odpovídati zvlášť na každý dopis, kde se návštěvníci ptají, kdy mohou přijet na prohlídku atd. Bude také třeba vydati oběžník o povolení vstupu členů lidových orgánů do objektů NKK.

Inspektor Ing. Holub doporučuje, aby na objektech byla zavedena kniha návštěv a kniha stížností.

Inspektor Kylián se nepřimlouvá za knihu návštěvníků, poněvadž [.....ní]^e zkušenosti zná, že s tím jsou jenom nepřijemnosti.

Dr. Chodl upozorňuje, že na zdech objektů bývají různé nevhodné nápisy. Je třeba upozorniti kastelány, aby tyto závady ihned odstranili.

Dr. Zenger žádá oblastní inspektory, aby upozornili kastelány na návštěvní řád pro parky.

Kontrolor Steklý upozorňuje, že bude třeba vydati také pokutovací řád.

Dále zahájil Dr. Zenger rozhovor o tištěných průvodcích, které se připravují pro objekty. Část už je jich v tisku a právě se dokončují. Co nejdříve je objekty dostanou.

Inspektor Valeš žádá, aby byl urychleně vydán průvodce pro Velké Losiny, ježto obdržel už mnoho stížností v tomto směru, a to jak od návštěvníků, tak i od Ústřední rady odborů.

Dále pohovořil Dr. Zenger o pohlednicích a upomínkových předmětech. V debatě bylo konstatováno, že je třeba rozmnožiti oběžníky NKK, které již byly vydány a zaslat je na objekty, které jsou přejímány. Bude také nutno sestaviti z těchto oběžníků instrukce pro kastelány.

Inspektor Svoboda žádá, aby na vydávané oběžníky bylo dole uváděno, kdo tyto ještě dostává.

Otázku zámeckých restaurací pokusí se podle sdělení Dr. Zengera NKK vyřešiti s národním podnikem Československé hotely.

Dr. Zenger dále žádá, aby oblastní inspektori zasílali NKK výstřižky z krajinských listů, pokud píší o činnosti NKK.

Inspektor Brukner se dotazuje, zda kasteláni mají vésti pracovní deník.

Tuto otázku zodpoví referent Steklý zítra.

Inspektor Brukner žádá zavedení čekáren pro návštěvníky objektů a vybudování veřejných záchodů na objektech.

Tuto okolnost nutno přednésti zítra Ing. Štormovi, přednostovi technické kanceláře NKK.

Inspektor Klán žádá zavedení výstražných tabulek o kouření apod.

Dále bylo jednáno o nájemních poměrech na objektech. Dr. Zenger žádá oblastní inspektory, aby zjistili všechny nájemníky na objektech a sdělili NKK. Je třeba, aby oblastní inspektori se snažili pokud možno zbavit se nájemníků, ježto objekty NKK jsou určeny především ke kulturnímu využití. Je třeba při uzavírání smlouvy sledovati protokol a převzetí. Nutno také zavést jednotný postup při popisu bytu. Také se musí vyřešit otázka, zda byty oblastních inspektorů jsou naturá[lní nebo]^f služební. Oblastní inspektori oznámí NKK, kolik místností na [objektech]^g používá zemědělský archiv, a budou dbáti toho, aby tyto [archivy ?]^h nepoužívaly místností, kterých nepotřebují. Zemědělské archivy [smějí]^{ch} prováděti změny ve svých místnostech jen se souhlasem NKK.

Úterý dne 20. prosince 1946

Jednání zahájil Ing. architekt Štorm tím, že promluvil o správě budov. Při spravování budov je třeba řídit se přesně podle instrukcí, které vydalo ministerstvo techniky, které je nejvyšší instancí ve správě budov. NKK je 2. instancí a oblastní inspektori 1. instancí. Dále upozornil, že NKK nemá poukazovacího práva, nýbrž KNV. Dále promluvil o udržování budov. Oblastní inspektori musí dohlédnouti na to, aby kasteláni dbali o preventivní zabezpečení budov. Stavební materiál přidělují KNV a ministerstvo techniky. Je nutno, aby techničtí referenti KNV byli upozorněni na oběžníky NKK. Na drobnou údržbu dostávají oblastní inspektori zvláštní částku na to určenou a mimo to mají částky zaplánované.

Inspektor Brukner žádá, aby oblastní inspektori byli uvědoměni hned na počátku roku o výši úvěru na celý rok.

K tomu vysvětluje Ing. Štorm, že úvěr získal v červnu a v listopadu 1949 a nebylo tudíž možno letos dříve oznámit jeho výši.

Inspektor Klán uvádí, že kamenem úrazu jsou podnikatelé, kteří nechtějí práce přijmout, že prý nemají materiál a odkazují na KNV.

Ing. Štorm žádá, aby oblastní inspektori zaslali NKK k 31. 12. 1949 úhrnné hlášení, jaké práce se na objektech za rok 1949 udělaly, a jako doslov, aby uvedli potíže, které s tím měli. Dále žádá zaslání plánů a situací, aby mohly býti provedeny změny. Později bude provedena revise.

Inspektor Svoboda žádá zaslání plánu Telče.

Ing. Štorm uvádí, že vyjedná se Stavoprojektem, aby NKK mohla zadávat vypracování plánů i vysokoškolským studentům a stavebním technikům ve výslužbě. Pokud se týče zřízení záchodů, je třeba je urychleně vybudovati na frekventovaném místě uvnitř budov, nikoliv však blízko kaplí apod. Práce zadává KNV. Zahájení musí se oznámiti Památkovému úřadu a opisem NKK. Svolí-li KNV k provádění prací v krátké cestě, je třeba poříditi o tom úřední záznam. Po té promluvil Ing. Štorm o používání stavebních hmot. Nutno používat především hmot přirozených, např. dřeva a keramických hmot. Používá-li se umělých hmot, nesmí tyto býti navenek [.....]. Drobné opravy, jako je oprava vypínače [!] apod. vykonávají kas[teláni sami]. Je nutno také pořizovati fotografie před opravou a po opravě. F[otografování] zadat místnímu fotografovi se souhlasem KNV v rámci stavebních [.....]. Pokud se týče úpravy porostů, promluví o tom generální inspektor zahrad Rublič. Dále upozorňuje Ing. Štorm na to, aby starý materiál byl na objektech bezpečně uskladněn a využit do posledního kousku. I pronajaté objekty podléhají inspekci oblastních inspektorů. Objekty se také pronajímají jen za udržování.

Inspektor Brukner: „Bylo by dobře vydati oblastním inspektorům legitimace s podobenkou, aby mohli vstupovati i do pronajatých objektů.“

Závěrem doporučil Ing. Štorm, aby v zimní době prováděli zaměstnanci objektů zimní práce, jako např. výrobu šindele apod.

Další referát - generální inspektor zahrad Rublič. Úvodem děkuje oblastním inspektorům za spolupráci. Do konce roku 1948 prošel 49 zahrad, během letošního roku jich shlédl na místě samém 65, vypracoval o tom zprávu, kontroloval a připomínal. Tím, že shlédl parky a zahrady na místě samém, určil a zachránil mnoho staletých stromů, jako v Pernštejně, v Telči, v Blatné atd.

Zahrady a parky nutno rozdělit do 4 dílů.

- 1. Zahrady a parky, které jsou již ošetřeny,*
- 2. zahrady a parky, které jsou v počátcích ošetřování,*
- 3. zahrady a parky, kde se nezačalo ještě s ošetřováním,*
- 4. zahrady a parky bez úpravy.*

Nutno také zpeněžit trávu z parků a zahrad. Skleníky se doporučuje zrušit. Zatím se květiny, s výjimkou Zbraslavě, nepěstují. Generální inspektor Rublič doporučuje, aby urychleně byly dány do pořádku vodovody a nadále udržovány v dobrém stavu.

Ing. Štorm doporučuje ponechat několik architektonických skleníků, uchovat je v zárodečném stavu, aby se mohly později rozvinout. Příklad: Veltrusy. Pnoucí rostliny nesmí zatěžovat architekturu (okna, omítku).

Generální inspektor Rublič navrhuje, aby kasteláni a průvodci byli informováni o památkách v parcích a vyprávěli o tom návštěvníkům a ukazovali tyto hlavně školám. Prosí, až bude vydán průvodce o Lednici a Libochovicích, aby byly vzaty v úvahu i památky v parcích a byla o nich v průvodcích zmínka. Dále žádá, aby až bude porada kastelánů, byli přizváni i zahradníci.

Ing. Štorm poznamenává, že zahradní dílo je součástí objektu, a je třeba, aby byl soulad přírody s architekturou, ježto tvoří celek. Rovněž popínavé rostliny je nutno udržovat v míře. Pokus se týče valů a příkopů, není možno tuto věc řešit, protože každý případ nutno zkoumat a přešetřovat zvlášť. Zatím možno valy a příkopy vyčistit. Jinak nutno zajet na každý objekt a na místě daném rozhodnout.

Ku konci žádá generální inspektor Rublič o sdělení adres všech oblastních inspektorů, které mu Dr. Chodl ihned sdělil a poděkoval za jeho projev.

Na programu dále byl referát ředitele Válka o účtování na zámcích a hradech. Žádá oblastní inspektory, aby dohlédli na účtování na objektech, ježto kasteláni je vykonávají většinou špatně. Byly rozdány oblastním inspektorům 4 tiskopisy, a to: peněžní deník A, peněžní deník B, inventární deník a vyúčtování vstupenek. Ředitel Válek podal podrobný výklad o peněžním deníku A, kam se zapisují příjmy získané z objektu jako nájem, příjem ze zahrady apod. Žádá, aby kasteláni přikládali k deníku stvrzenky, aby tak účtárně ulehčili práci. Rovněž příjem za vstupenky se zapisují do deníku A. Doporučuje, aby vstupenky byly prodávány z jednoho bloku do vyčerpání a ne z několika bloků najednou. Na ústřížku vstupenky nutno uvádět datum.

Inspektor Brukner se táže, zda by bylo možno, aby kastelán čísloval sám vstupenky. Není možno.

Největší potíže mají kasteláni s hromadnými vstupenkami.

Ředitel Válek žádá oblastní inspektory, aby během prvních 14 dnů každého čtvrtletí navštívili své objekty a překontrolovali, zda vyúčtování je v pořádku. Bude nutno vypracovati oběžník, aby se vracely ústřížky z bloků již vyprodaných.

Inspektor Brukner navrhuje, aby při přejímání nových objektů a přijímání kastelánů se přihlíželo k tomu, aby alespoň trochu ovládali účetní práce a aby při revisích účetní úředníci NKK vysvětlili přesný postup.

Dr. Chodl k tomu namítá, že to asi časově nebude možné.

Ředitel Válek žádá, aby kastelán byl již při přejímání objektu instruován.

Dr. Chodl odmítá, nejlépe zajet na objekt za ním, při přejímání není dosti času a klidu.

Inspektor Ing. Holub navrhuje, aby noví kasteláni byli k němu zasíláni na 14 dnů na školení.

Dr. Chodl uvádí, že bude nutno rozlišovat kastelány na zapracované vedoucí a nové, kteří se budou u těch vedoucích učit.

Inspektor Kylian uvádí, že v některých blocích byla špatně uvedena čísla, vynechána apod.

Vrchní tajemník Berdych žádá, aby taková chyba byla ihned sdělena NKK, která bude reklamovat tiskárnu. Nutno sdělit sérii a čísla [...ku].

Ředitel Válek podal dále podrobný výklad a vysvětlivky k deníku, kam se zapisují výdaje spojené s provozem zámku.

Inspektor Kylián žádá, aby Valtice byly přidruženy k Lednici, ježto účtování za každý objekt zvlášť je spojeno s potížemi.

Inspektor Klán se dotazuje, jak je to s úvěrem, zda výdaje za světlo, vodu apod. bude refundovat KNV.

Ředitel Válek dále uvádí, že i v r. 1950 bude pokračováno podle oběžníku vydaného NKK, technickým referátem. Dále upozorňuje na to, aby zbytky záloh se nevracely, ale je nutno oznámit NKK, jaké zbytky jsou k 31. 12. 1949.

Odpoledne referoval Dr. Zenger o daních, především o dani činžovní. Žádá, aby oblastní inspektoři vedli evidenci nájemníků.

Inspektor Kylián upozorňuje, že největší potíží je daň pozemková, a táže se, jak je to s hájenkami a hajnými.

Daně a poplatky platí státní lesy nebo státní statky. Byty jsou zdarma za hlídání. Tuto poznámku je nutno dáti do smlouvy. Dr. Zenger upozorňuje, aby vždy bylo přihlíženo k protokolu o převzetí. Oblastní inspektoři jsou povinni vésti 3 formuláře „Přehledů nájemních poměrů“, které nutno koncem roku uzavřít. Podá-li někdo žádost o byt, nutno ji hned zaslat NKK k posouzení.

Dále podal Dr. Zenger podrobný výklad o pojištění objektů. Upozorňuje na to, že státní budovy se nepojišťují. Pokud ještě na některých objektech pojištění je, vypovídá se.

Pokud se týče osobního ručení, musí se NKK obrátit s dotazem na ministerstvo financí. Kde však jsou oblastní inspektoři jenom národními správci na objektech, pojištění se neruší.

NKK vychází vstřícně různým institucím, pokud se týče propůjčování parků k různým oslavám apod. Je však nutno, aby tyto instituce složily předem přiměřenou kauci pro případ, že by park nevrátily v původním stavu. Nutno však domyslet, jakým způsobem se tato kauce bude skládat, zda do záložny, či k rukám oblastního inspektora. V každém případě je třeba, aby oblastní inspektoři vedli evidenci o složení a vrácení kauce.

Dále upozornil Dr. Zenger na to, že naturální byty a služební byty jsou vyňaty ze zdanění. Přečetl text § 126 a 127 zákona o přímých daních a podrobně je vysvětlil. Jestliže někde byla činžovní daň již neprávem zaplacená, je nutno žádati o odpis, a to ode dne převzetí objektu, tj. u většiny objektů od 1. 5. 1947. Dávky se neplatí z místností, které jsou vyňaty od zdanění činžovních ploch. V případě, že některému kastelánovi byla předepsána daň a dávky, musí je zaplatiti NKK a žádat podle § 131 za osvobození. Byty oblastních inspektorů jsou byty naturální. Bude nutno uvažovati o tom, aby těm inspektorům, kteří nemohou bydlet na objektech, byla poskytnuta přiměřená náhrada.

Dr. Kozák promluvil o osobních věcech. Podal výklad o dekretu č. 16/47 Sb. Uvedl, že přednostní právo k přijetí mají bývalí zaměstnanci převzatého objektu, ovšem v tom případě, že s jeho přijetím souhlasí příslušní činitelé. Upozornil, že o každém nově přijímaném zaměstnanci se koná šetření. Dále upozornil na zákaz přijímání nových pracovních sil a na připravovaný nový platový zákon. Každý nově přijatý zaměstnanec musí býti přihlášen do 7 dnů k národnímu pojištění.

Dr. Kozák konstatuje, že NKK má na objektech nedostatek zaměstnanců, zejména zahradníků, čímž vznikají potíže. Bude také nutno rozdělit některé velké obvody oblastních inspektorů. Je nutno, aby oblastní inspektoři již nyní prohlédli objekty, které budou v dohledné době převzaty, a vyzvali uchazeče o místa kastelánů, aby předem si podali žádost k NKK o přijetí.

Na dotaz, zda oblastní inspektoři dostanou vánoční přídavek, odpovídá Dr. Kozák, že naň nemají nárok, poněvadž mají smlouvu o dílo.

Inspektor Brukner se dotazuje, zda dostane náhradu za to, že má kancelář v bytě.

O tom bude rozhodnuto.

Středa dne 21. prosince 1949

Dr. Chodl představil Dr. Krátkého, který měl za úkol promluvit o politické výchově. Úvodem pronesl zdravici generalissimu Stalinovi, který se dnes dožívá 70 let. Po té promluvil

o základech marx-leninismu, o otroctví, feudalismu, kapitalismu a robotě, o mezinárodní organizování dělnictva, o Engelsovi, o internacionále, o pařížské komuně a Bismarkovi. Zdůraznil heslo „Proletáři všech zemí spojte se!“ . Dále promluvil o monopolech, syndikátech, trustech a kartelech, které vedly ke studené válce. Již v r. 1929 hlásal Stalin, že kapitalismus je před úpadkem. Totéž přednáší i soudruh Gottwald na 5. sjezdu Strany. Nesmíme se spojit s imperialisty, musíme se spojit s SSSR, dělník s rolníkem. Základem je rok 1945 a únor 1948. Dále promluvil o zásluze Stalina, který je nazýván Leninem dneška, dále o Trockém, o první pětiletce v SSSR. Dává za vzor sovětského člověka – Stachanovce. SSSR nemá tříd. Jde od socialismu ke komunismu. Socialismus znamená, že každý je placen podle výkonu. Komunismus znamená, že každý dostane tolik, kolik bude potřebovat. Hlavním úkolem dneška je socialisace vesnic. Nakonec vyzývá oblastní inspektory, aby se sami hlásili na školení.

Inspektor Kylián namítá, že u něho to není možné, dokud nebude mít zástupce.

Inspektor Svoboda uvádí, že zaměstnanci objektů jsou téměř všichni organizováni v KSC, což potvrzuje i referent Steklý a dodává, že i hodně z nich je veřejně činných v obci.

Dr. Krátký neuznává nenahraditelnost, 14 dnů na školení si musí oblastní inspektoři nalézt. Je nutné, aby politicky přesahovali své podřízené, a školením se mnoho získá.

Inspektor Kylián uvádí, že jeho zaměstnanci právě školení prodělávají.

Inspektor Brukner udává, že má několik funkcí na ONV, MNV atd. a ty že ho velmi zatěžují.

Po ukončení referátu Dr. Krátkého promluvil referent Steklý o hospodářské agendě a o správě budov. Doporučuje, aby do všech objektů NKK byly z bezpečnostních důvodů zavedeny telefony i s nočním spojením. Všechny objekty jako státní jsou osvobozeny od placení dávek a poplatků za úřední výkony. Žádosti se nekolkují, do rohu se dá kulaté razítko. Při označování objektů nutno si zatím vypomoci kartonovými tabulkami. Jsou v práci plechové smaltované tabulky, které budou dodány do konce února 1950.

Na objektech je nutno řídit se domovním řádem jednotlivých míst, stanoveným MNV. Oblastní inspektoři jsou povinni kontrolovati inventář, zda je v pořádku, ježto se staly krádeže. Doporučují se namátkové kontroly.

Inspektor Ing. Holub poukazuje na nedbalost Fondu¹ při lepení štítků, které teď spadávají.

Referent Steklý doporučuje spadlé štítky schovat a lepit klovatinou tak, aby se neporušil předmět.

Inspektor Brukner navrhuje, aby kontrola inventáře byla prováděna kolem Vánoc, když je po sezoně [!].

Inspektor Klán se dotazuje, kdy přijede soupisová komise do Rožmberka.

Referent Steklý odpovídá, že po Novém roce, ježto soupis v Rožmberku bude trvati delší dobu. Referent Steklý promluvil dále o pomocných zaměstnancích a poukázal na vyhlášku ministerstva sociální péče č. 627, kterou slíbil objednat a zaslat všem oblastním inspektorům.

Pokud se týče užitkového inventáře, ponechá si NKK pro sebe, co potřebuje. Nutno však seznam předložit FNO a věci Fondu zaplatit. Žádá oblastní inspektory, aby zařídili na objektech zavedení kartotéky pro užitkový inventář. Je také třeba v každém objektu zařídit skladiště. Spotřební materiál, který nemá inventární číslo, je třeba dávat do kartotéky. Dále je nutno vésti inventář knižní a současně kartotéční (pro předměty historické a kulturní hodnoty). Při přemísťování historického inventáře je třeba zaslati jeden průpis NKK, jeden na místo, kam byl přemístěn, a jeden zůstane na místě, odkud byl přemístěn.

Inspektor Kylián se dotazuje, zda cena se zapisuje i s výlohami, např. za dopravu.

Nikoli, pouze čistá cena.

Lednice nemůže vésti zelené kartotéční listy.

Generální inspektor Rublič se táže, zda květiny, rostliny, palmy apod. jsou inventář historický či užitkový?

Bylo rozhodnuto, že patří do sektoru vědecko-historického.

Inspektor Vrečko žádá, zda je možné, aby do inventarisace parků, lesních parcel apod. zasahovaly státní lesy.

Je nutné, aby NKK se stala členem lesních společenstev, dále je třeba obstarat formuláře a předpisy státních lesů a uchytit se praxe [!] státních lesů. Inventarisaci bude dělat sama NKK. Bylo by dobře lesy přejmenovati na parky. Ježto nemáme odborníka, musíme trpět dohled státních lesů.

Generální inspektor Rublič se táže, zda lesní správa má právo kácet stromy apod. zasahovat?

Referent Steklý: „Bylo by dobře do smlouvy dávat vždy dodatek: „Státní lesy se dává k využití jen se souhlasem NKK.“ V každém případě však doporučuje osobní styk se státními lesy.

Inspektor Kylián upozorňuje, že by se měly požádat katastrální úřady o změnu určení (les se mění v park), ježto tato okolnost má význam pro daně.

Dr. Chodl zmocňuje oblastní inspektory, aby tak učinili každý ve své oblasti a opis žádosti aby zaslali NKK na vědomí.

Inspektor Vrečko žádá, aby NKK formulovala sama odůvodnění, aby bylo stejné.

Dr. Chodl k tomu dodává, že NKK požádá ministerstvo financí o zásadní rozhodnutí, po případě aby dalo pokyn podřízeným institucím. Dále promluvil referent Steklý o hospodaření dřevem.

O označení kulturního inventáře podrobně promluvil inspektor Horný. Ukázal razítkování, které se právě provedlo na Zbraslavi, na tmavé předměty bílou barvou a na bílé předměty černou barvou. Jedná se o barvu glycerinovou, nesmyvatelnou. Dále ukázal štítky s čísly, kterými budou opatřeny každé dveře a klíče.

Inspektor Ing. Holub se dotazuje, jak razítkovat textilie (koberce).

Inspektor Horný: „Razítko se dá na kousek látky a ta se našije na koberec apod.“

Inspektor Klán se dotazuje, kdo bude pátrat po věcech, které byly z objektu odvezeny dříve, než se ho ujala NKK.

Nutno oznámit NKK a ta požádá ONV, aby pátral.

Labutě a pávy nutno označit kroužkováním, jedná se o užitkový inventář.

Je třeba, aby kasteláni vedli v knihách denního hlášení záznamy o vykonaných pracech [!]. Je nutno zachytit, kdo jakou práci ze zaměstnanců konal. V rubrice označené „vyřízení“ musí být vyznačeno, jak práce byla vyřízena. Datum se nesmí psát dopředu, nýbrž až tehdy, když se dělá zápis. Do denního hlášení mají kasteláni zapisovat i úřední návštěvy, tedy i jména referentů NKK. Nutno podávat měsíční hlášení o provedených pracech [!] na objektech, heslovitě, a to dvojmo, jednou pro technickou kancelář a jednou pro administrativní kancelář. Toto provádí oblastní inspektori.

Pokud se týče elektrického proudu, je nutné navázat spojení s elektrárnami, zda by bylo možno v objektech instalovat elektroměry.

Inspektor Kylian upozorňuje, že se elektroměry vůbec nedávají.

Referent Steklý upozorňuje dále, aby oblastní inspektori sledovali vodoprávní řízení, upozorňovali ONV, aby zahájili toto řízení.

Je třeba, aby inspekční pokoje byly udržovány čisté, zejména ložní prádlo. Za praní prádla se bude kastelánce vyplácet náhrada.

Inspektor Malý upozorňuje na nedostatek mýdla.

Referent Steklý odpovídá, že alespoň prášky vydává zásobovací referent ONV. Každý zaměstnanec (nesmí se však uvádět jako kastelán jako zaměstnanec) má nárok na 1 kostku mýdla

a 1/2 kg prášku na měsíc. Vzhledem k tomu, že byla snížena cena mýdla, bude NKK kupovat mýdlo i na volném trhu a přidělovat objektům.

Vlajky a prapory: „Pokud nejsou vlajkové tyče, je možno používat hromosvodových tyčí. Při zařizování nových tyčí nutno se dohodnouti s technickou kanceláří NKK.“

Inspektor Ing. Holub doporučuje, aby se vlajky nedávaly vysoko, ježto značně trpí větrem.

Referent Steklý žádá, aby oblastní inspektoři sdělili NKK potřebu vlajek, praporů a smutečních praporů.

Oblastní inspektoři musí občas kontrolovati zbraně, zda jsou řádně čištěny a konservovány.

Rovněž nutno dohlédnouti, jak kasteláni nosí a udržují služební obleky, ve kterých se nesmí vykonávat špinavé práce. Pro takové práce se používá pracovních obleků, které se právě rozesílají na objekty. Nutno zařídit na objektech příruční skladiště na umístění textilu a spotřebního materiálu. Na zadní stranu dodacích bloků nutno dávat razítko objektu.

Na každém objektu se musí vésti evidence otopu, jak se nabyl, kolik se měsíčně spálilo.

Dále nutno vésti přehled o spotřebě a nákupu střeliva.

Inspektor Holub se dotazuje, zda je možno dostati hubicí prostředek na krysy.

Inspektor Horní k tomu uvádí, že na Zbraslavi mají speciální prostředek na hubení myší a zjistí, jak by bylo možno jej získati.

Jako poslední promluvil přednosta manipulační kanceláře NKK Šámal o vedení korespondence. Žádá, aby o každé věci bylo psáno zvlášť. Doporučuje, aby si oblastní inspektoři pořídili memoranda. V dopise nutno odvolávati se na naše číslo a uváděti věc. Je třeba vésti jednacích protokol. Vzor dodán. Má-li spis být doručen technické kanceláři NKK, budiž to na něm vyznačeno. Doporučuje se, aby kasteláni, pokud se tím věc zbytečně nezdrží, korespondovali přes oblastní inspektory.

Ve 13 hodin ukončil Dr. Chodl rozpravu poděkováním všem přítomným i přednášejícím. Vyzdvihl velký význam těchto rozhovorů pro práci NKK a slíbil, že se postará o to, aby tyto hovory byly častější.

Zapsala:

Pánková

ÚDU AV ČR, Praha, OD, fond NKK, kart. VI, inv. č. 101; originál zápisu, strojopis

a. Chybí část papíru, text je doplněn podle logických souvislostí.

b. Taktéž.

- c. Část papíru je odtržena, není možné odhadnout znění chybějícího textu, pouze jeho přibližný rozsah.
 - d. Taktěž.
 - e. Taktěž.
 - f. Taktěž.
 - g. Taktěž.
 - h. Taktěž.
 - ch. Taktěž.
-